

Grund kunne bruges dertil, da de ikke kunne bære Vogne af en større Vægt end dem, der nu passere Veien. Paa Grund af disse forskjellige Omstændigheder, maa man komme til det Resultat, at et Jernbaneanlæg paa Chausseer ikke lader sig gennemføre, men at, naar man vil anlægge en Hestebane, da maa det ske som et selvstændigt Anlæg. Naar et Jernbaneanlæg skulde ske paa den Maade, er det rigtigt, hvad der er foreslaaet i § 12, at Expropriationen og Jordarbejderne skulle udføres paa en saadan Maade, at man uden Vanskelighed kan gaae over fra at trække Vogne med Heste til at trække dem med Locomotiv. En saadan Udvikling er jo meget ønskelig, men det maa bemærkes, at det ikke alene er Expropriationen og Jordarbejderne, som maae udføres paa denne Maade, men det følger af sig selv, at ogsaa Broarbejderne maae udføres saaledes, at man ikke skal være nødt til at ombygge dem, naar Banen skal forandres til Locomotivbane. Dertil kommer endnu, at Stationer blive nødvendige at anlægge, hvad enten Vognene trækkes af Heste eller af Locomotiver. De fleste Befolinger ved Anlægget af en saadan Bane blive altsaa de samme, hvad enten Befordringen skeer paa den ene eller den anden Maade. Den eneste væsentlige Forskjel ligger i Overbygningen, i Skinnerne og Underlaget, hvortil Skinnerne ere besteede, idet disse Dele kunne bygges lettere, naar Locomotiver ikke skulle passere Banen; men denne Fordeel er ikke af saa overordentlig Betydning. Jeg skal gaae ud fra den Tanke, som Udvalgets Fleertal har havt, at en Sum af 270,000 Rb. pr. Mil vil være tilstrækkelig til Jernbaneanlæg her i Landet. Jeg troer, denne Sum er for lille, men jeg skal dog gaae ud derfra. Da vil den Besparelse, som flüder Sted derved, at Banen ikke skal bygges for Locomotiver, høit ansat være 70,000 Rb. Overbygningen til Locomotivbaner koster noget over 100,000 Rb., og naar man gjør deri et Afdrag af 70,000 Rb., er det meget betydeligt. Der bliver da tilbage af de 270,000 Rb., efterat de 70,000 Rb. ere trukne fra, 200,000 Rb., som vilde blive Omkostningerne pr. Mil ved Anlægget af en Hestebane. Jeg mener saaledes, at en Hestebane ikke kan anlægges for

den Sum, som er opgivet i § 12, men at, naar Banen skal være hensigtsmæssigt anlagt og indrettet paa den Maade, at man uden store Omkostninger kan gaae over til at bruge den som Locomotivbane, vilde Udgifterne blive meget større. Lovbestemmelsen vil altsaa, naar Omkostningerne langt overskride den Sum, som her er anført, ikke kunne gennemføres. Naar man saaledes er kommen til den Erkjendelse, at der ikke vil være saa stor Forskjel paa Omkostningerne ved Anlægget af en Hestebane og ved Anlægget af en Locomotivbane, troer jeg, man maa komme til det Resultat, at man ligesaa godt strax kan vælge at anlægge en Locomotivbane, idet det er klart, at Transporten paa en Hestebane vil være dyrere end paa en Locomotivbane, eftersom man til Locomotiver kun behøver Kul eller Coles, medens Hestene behøve Havre.

Tage vi Forslaget i dets Heelhed, som det nu foreligger, vilde vi see, at det gaaer ud paa at bygge 2 Længdebaner gennem Sjælland; fremdeles en Tverbane i det sydlige Sjælland og 2 halve Tverbaner i den mere nordlige Deel; man vil ikke kunne sige, at dette er et beskedent Forslag for Sjællands Befolkende.

Da denne Sag var for til første Behandling her i Thinget, tillod jeg mig at høre, at efter min Formening vilde der til et hensigtsmæssigt Jernbanesystem her i Landet høre 2 Tverbaner i Nørrejylland, een i den sydlige Deel fra Lillebelt mod Vest, og een i den nordlige Deel. Den ærede Rigsbogsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) kunde ikke gaae ind paa denne Tanke, idet han fandt, at saadanne 2 Tverbaner ikke vilde kunne forenes med hensigtsmæssig anlagte Længdebaner. Det glæder mig at see, at den ærede Rigsbogsmand nu til 3die Behandling har stillet Forslaget til Anlæg af disse 2 Tverbaner. Han har i Forbindelse med 3 andre Medlemmer stillet det Hovedforslag, som foreligger, og deri er det foreslaaet, at der ikke alene skal anlægges, men strax anlægges en Bane, som gaaer fra Lillebelt til Varde; og han har dernæst stillet forskjellige Endringsforslag, hvori blandt andet er foreslaaet, at Tverbanen ikke skal forandres, men blive, som det engang er